

Dogoterapia

Wspieranie rozwoju dzieci w wieku przedszkolnym

Spis treści

1. Wstęp	5
1.1. Co to jest dogoterapia?	5
1.2. Dogoterapia – ramy teoretyczne	6
1.3. Kilka słów o historii dogoterapii	6
2. Dogoterapia jako forma wspomaganie rozwoju	8
2.1. Formalne aspekty dogoterapii	9
2.2. Rodzaje zajęć z dogoterapii	10
3. Scenariusze zajęć dla dzieci 3-letnich	12
3.1. Scenariusz zajęć „Kształtujemy emocje”	12
3.2. Scenariusz zajęć „Nasze emocje”	22
3.3. Scenariusz zajęć „Oznaki emocji”	28
4. Scenariusze zajęć dla dzieci 4-letnich	34
4.1. Scenariusz zajęć „Okulary emocji”	34
4.2. Scenariusz zajęć „Świat emocji”	38
4.3. Scenariusz zajęć „Nasze emocje”	45
5. Scenariusze zajęć dla dzieci 5-6-letnich	48
5.1. Scenariusz zajęć „Moje emocje i mój twórczy świat”	48
5.2. Scenariusz zajęć „Przygoda z twórczością i emocjami”	51
5.3. Scenariusz zajęć „Emocje w zabawach”	54

1. Wstęp

W przeszłości emocje były pojmowane jako proste rezultaty/reakcje na zaistniałe czynniki. Współcześnie psychologia emocji podkreśla rolę doświadczenia jednostki oraz wpływ indywidualnych predyspozycji. „Emocja jest rozpatrywana obecnie w terminach relacyjnych (w relacjach ze środowiskiem materialnym i społecznym) oraz dużo bardziej dynamicznie niż kilka dziesięcioleci temu. Rozwój emocji jest opisywany na poziomie mikrogenetycznym (tj. sytuacyjnym), jak i ontogenetycznym”¹. O ile wpływ na czynniki indywidualne zawsze pozostaje ograniczony, o tyle pozostaje on dość duży, jeśli chodzi o stworzenie jak największych możliwości do wykreowania edukacyjnych doświadczeń. Rozwój emocjonalny można stymulować poprzez odpowiednie metody dydaktyczne, ale także przez zróżnicowane formy pracy, w tym o charakterze terapeutycznym. Współcześnie coraz bardziej docenia się formę pracy terapeutycznej z dzieckiem, w której występuje zwierzę. Dobroczynny wpływ obecności zwierzęcia na człowieka został już dawno dostrzeżony i opisany w wielu kulturach, niemniej współcześnie staramy się wykorzystać ową pozytywną relację dla wspomaganie rozwoju. W tym zakresie najpopularniejszymi zwierzętami, które wspaniale nawiązują więź i wpływają na kondycję psychofizyczną, są konie, delfiny i psy. O ile na zorganizowanie zajęć w delfinariu czy też stadninie koni potrzebne są większe fundusze, o tyle zaproszenie do placówki dogoterapeuty z „czworonożnym” przyjacielem człowieka nie jest wielkim problemem i staje się coraz bardziej popularne. W jaki sposób dogoterapia może wpływać na rozwój emocjonalno-społeczny najmłodszych oraz czym naprawdę jest terapeutyczne oddziaływanie psa?

*Rozwój
emocjonalny*

*Dobroczynny
wpływ obecności
zwierzęcia dla
wspomagania
rozwoju dziecka*

1.1. Co to jest dogoterapia?

Dogoterapia należy do dziedziny zooterapii i jest praktykowana na całym świecie. Może być doskonałym narzędziem wspierającym nabywanie kompetencji emocjonalnych dzieci. Chociaż potocznie interpretuje się ją jako metodę skierowaną dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jak np. z różnego rodzaju niepełnosprawnościami czy też chorobą przewlekłą, to jej pole oddziaływania jest znacznie szersze. Dogoterapia może być z powodzeniem wykorzystywana do pracy z osobami w różnym wieku oraz w różnych okolicznościach zdrowotnych. Pozytywnie stymuluje rozwój zarówno osób z niepełnosprawnością, jak i pozostających w normie ogólnorozwojowej. I chociaż współczesna dogoterapia doczekała się bardzo wielu zwolenników i doskonałych praktyków, wciąż spotkać się można z funkcjonującymi mitami oraz uproszczeniami dotyczącymi tej tematyki. Opracowanie to ma za zadanie przybliżyć tę formę pracy z podopiecznymi i stworzyć nowe możliwości wsparcia metodycznego oraz inspiracji dla nauczyciela.

*Dogoterapia –
do kogo kierowana*

¹ B. Harwas-Napierała, J. Trempała., *Psychologia rozwoju człowieka – rozwój funkcji psychicznych*, Warszawa 2002, s. 66.

3. Scenariusze zajęć dla dzieci 3-letnich

3.1. Scenariusz zajęć „Kształtujemy emocje”

Scenariusz Kształtujemy emocje

Cel ogólny	<ul style="list-style-type: none">› rozwój skutecznych strategii zachowania przy pojawianiu się emocji smutku, radości, złości, wstępu, strachu,› kształtowanie poczucia przynależności do grupy,› kształtowanie empatii
Cele szczegółowe	Dziecko: <ul style="list-style-type: none">› potrafi utworzyć krąg,› potrafi łączyć i analizować wiadomości,› potrafi współdziałać w zabawie w parze i z całą grupą,› potrafi rozwiązać zagadki,› potrafi różnicować ze względu na wielkość,› potrafi reagować na umówiony sygnał,› potrafi poruszać się w rytm muzyki,› potrafi posługiwać się narzędziami plastycznymi
Metody	<ul style="list-style-type: none">› metody obserwacji,› metoda samodzielnych doświadczeń oparta na inicjatywie własnej dziecka,› metoda zadań stawianych do wykonania,› metody słowne poszerzające zasób wiedzy,› zabawa ruchowa
Formy	<ul style="list-style-type: none">› zbiorowa,› indywidualna
Pomoce dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none">› rymowanka na powitanie,› sznurek,› pisaki,› karty pracy

Przebieg zajęć

1. Powitanka „Skoczne zajęczki” – zabawa na rozpoczęcie dnia. Dzieci niczym „szybkie zajęczki” poruszają się po okręgu biegiem lub truchtem, a na polecenie nauczycielki zmieniają pozycje:

- Uwaga zajęczki, teraz tylko prawa nóżka – na to polecenie dzieci skaczą tylko na prawej nodze.
- Uwaga zajęczki, teraz tylko lewa nóżka – na to polecenie dzieci skaczą tylko na lewej nodze.
- Uwaga zajęczki, już czas na odpoczynek, wszyscy siadamy: raz, dwa, trzy – siadasz i ty.

2. Emocje, czyli co? Zabawa wprowadzająca do omawianego tematu zajęć.

Część I. Nauczycielka mówi wierszyk:

Były sobie raz Emocje.

Nauczycielka pokazuje dzieciom karty z symbolicznymi wizerunkami emocji (załącznik 1)

I biegały, i śmiały, i się nagle pochowały.
Znikły i świat bez nich taki pusty, taki mały.

Nauczycielka pokazuje wizerunek kuli ziemskiej dużej, następnie małej (załącznik 2)

My was dzisiaj odszukamy.
Raz, dwa, trzy, Przedszkolaki – zaczynamy?

Gdy nauczycielka zada pytanie, dzieci odpowiadają – „TAK!”.

Część II. Po wysłuchaniu wierszyka dzieci udają się na poszukiwania emocji, czyli arkuszy identycznych do tych, które pokazywała nauczycielka. Gdy wszystkie arkusze zostaną już odszukane, dzieci wracają do kręgu i wraz z nauczycielką omawiają każdą z emocji.

Pomocne mogą być pytania:

- Jaka pierwsza emocja się znalazła?
- Jak myślicie, co pokazuje ta minka?
- A gdy my mamy taki wyraz twarzy, to co czujemy?
- Co to może być za emocja?
- Co może sprawić, abyśmy się tak czuli?
- Czy pamiętacie, kiedy było wam np. radośnie?
- Jak można pokazywać innym, że czujemy np. radość?